

100 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО
НА КОНСТАНТИН ИЛИЕВ
KONSTANTIN ILIEV'S
100TH ANNIVERSARY

**Композирането с тропи в „Трио за цигулка,
виолончело и пиано“ от Константин Илиев –
метаморфози на алеаторно-сонорното писане**

Ангелина Петрова*

Резюме: Настоящият текст за писането с тропи на Константин Илиев е първопроходящ, т.е. неизбежно и непълен, частичен. По необходимост доловените закономерности относно тази техника на Константин Илиев са фрагментарни и доста хипотетични. В статията се търси отговор на въпросите какво представлява композицията с тропи в „Трио за цигулка, виолончело и пиано“ и какви звукови типове се откриват при анализа на метода на композиране с тропи. Потъвайки в „тишината“ на периода между 1972 и 1978, когато пребивава в Добрич (тогава Толбухин), Константин Илиев постига композиционни прозрения. В композицията с тропи се пресичат обосноваващата идея за 12-тоновост/сериалност и модалност, свободата на неизписаните, алеаторни похвати и синтезът им със структурни идеи. Тази композиционна техника обединява целия спектър от „частични серии – тропи“ до извличане на модална образност (звукореди), от разнородност (сериалната пермутация) до повторност. Техниката

---

* Проф. д-р Ангелина Петрова – Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“; сектор „Музика“, Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките; e-mail: angelinapetrov@abv.bg

Ангелина Петрова • Композирането с тропи в „Трио за цигулка, виолончело...“

на писане с тропи е едно от интересните открития на българския поставангард и очаква своите изследователи.

Ключови думи: *Константин Илиев, контролирана алеаторика, сериализъм, звукови типове, тропи*

Литература / Bibliography

Бекер, Патрик (2017). Класическо по форма, формалистично по съдържание? Сонатната форма и додекафонията на Константин Илиев във Втората му симфония. – В: *Алманах на НМА*, 9, 2017, с. 22 – 34 [Becker, Patrick (2017). Klasicheskoto po forma, formalistichno po sadarzhание? Sonatnata forma i dodekafoniyata na Konstantin Iliiev vav Vtorata mu simfoniya. – In: *Almanac of NAM*, 9, 2017, s. 22 – 34].

Илиев, Константин (1997). *Слово и дело*. София: ЛИК, 1997 [Iliiev, Konstantin (1997). *Slovo i delo*. Sofia: LIK, 1997].

Николов, Лазар (2022). Разказ за преживяното. Биографични бележки и размисли. София: НМА „Проф. Панчо Владигеров“, 2022 [Nikolov, Lazar (2022). *Razkaz za prezhivyanoto*. Biografichni belezhki i razmisli. Sofia: NAM “Prof. Pancho Vladigerov”, 2022].

Петрова, Ангелина (2020). Интервю с Йордан Дафов. София, 2020, ръкопис, личен архив [Petrova, Angelina (2020). *Intervyu s Yordan Dafov*. Sofia, 2020, rakopis, lichen arhiv].

ЦДА (Централен държавен архив), Персонален фонд на Константин Илиев, ф. 1544, оп. 1, а.е. 88, 135, 294 [CSA (Central State Archives), Personalen fond na Konstantin Iliiev, f. 1544, op. 1, a.e. 88, 135, 294].

Boisits, Barbara (2006). *Tropenlehre*. – In: **Flotzinger, Rudolf** (Hrsg.). *Oesterreichisches Musiklexikon*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, S. 2454 – 2455.

Boulez, Pierre (1963). *Musikdenken heute 1. Darmstaedter Beitrage zur Neuen Musik*. Mainz: Schott, 1963.

Boulez, Pierre (1986a). *Aesthetics and the Fetishists*. – In: **Boulez, Pierre**. *Orientalions: Collected Writings*. London: Faber and Faber, 1986, pp. 12 – 31.

Boulez, Pierre (1986b). ‘Sonate, que me veux-tu?’. Third Piano Sonata. – In: **Boulez, Pierre**. *Orientalions: Collected Writings*. London: Faber and Faber, 1986, pp. 143 – 154.

Lachenmann, Helmut (1996). *Musik als existentielle Erfahrung. Texte 1966 bis 1995*. Hrsg. u. Vorw. v. Josef Häusler. Wiesbaden: Breitkopf & Härtel, 1996.

Ligeti, György (1971). *Fragen und Antworten von mir selbst*. – In: *Melos/NZFM*, 1971, № 12, S. 509 – 516.

Stahnke, Manfred (2017). *Struktur und Ästhetik bei Boulez. Dritte Sonate, Formant “Tropе” – mit Mallarmé & Joyce*. Diss. 1979, Neubearbeitung BoD, Norderstadt, 2017.

Tadday, Ulrich (2021). *György Kurtag. MUSIK-KONZEPTE XXI. Die Reihe über Komponisten*. Muenchen: Boorberg, 2021.